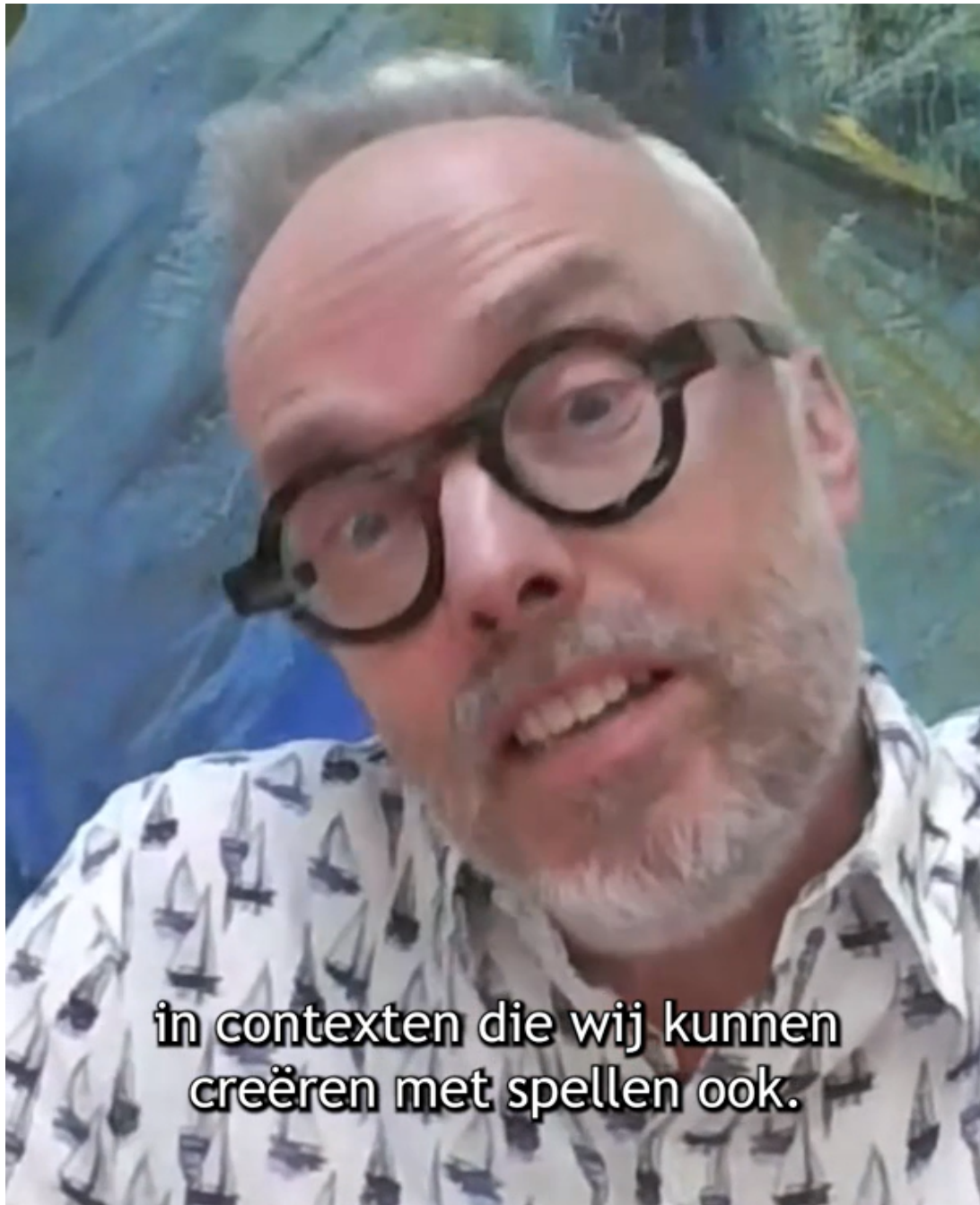

Als abonnee kan je dit artikel lezen.

in contexten die wij kunnen
creëren met spellen ook.

Niet alleen Ruben Van Gucht kan het niet laten om vals te spelen: “Als het lukt, word je beloond met een heerlijk gevoel”

In ‘De verraders’ wilde Ruben Van Gucht winnen, zelfs als daarvoor gesaboteerd moest worden. Valsspelers, we kennen er allemaal wel een, maar wat drijft hen eigenlijk? En hoe komt het dat ze geen schuldgevoel kennen als ze weer eens de boel belazeren?

Chloë Stylemans
Algemeen reporter

7 september 2026 om 19:30

Luisteren

Delen

Maak ons je Google-favoriet!

Bij Warre Vanloo (20) uit Oostende is het elk weekend gezelschapsspelletjestijd. Het moment waarop hij verbroedert rond de tafel met zijn kameraden. "Er zitten een paar valsspelers tussen. Onder wie ikzelf." Warre spant de kroon; of zo staat hij toch bekend bij vrienden. Hij verstopt kaarten bij UNO door ze te laten vallen. Of hij legt onopgemerkt twee kaarten in één keer af. En bij Monopoly is het voor hem cruciaal om 'de bank' te zijn. "Zo kan ik onoplettend een briefje van 100 wegnemen. Doe dat nooit aan het begin van het spel, maar naarmate de aandacht verslapt", tipt Warre als doorgewinterd expert.

LEES OOK.

Kürt Rogiers is het oneens met Ruben Van Gucht, ook Jonatan Medart en Elisabeth Lucie Baeten reageren: "Bijna zin om zelf in een kist te kruipen"

Zijn kleine nichtje laat Warre nog wel eens winnen, maar verder gaat hij saboterend op zijn doel af. "Ik kan niet tegen mijn verlies en wil absoluut niet als laatste eindigen. Daar zou ik alles voor doen", zegt hij. Woorden die Ruben Van Gucht bekend in de oren klinken. Hij heeft 'de boel geflikt' bij *De verraders* door bij een proef zijn horloge te gebruiken, terwijl deelnemers op eigen houtje de tijd moesten inschatten. Hij bekende het bedrog zonder verpinken, onder het mom van 'alles doen om te winnen'. Dus ook regels overboord gooien. "Het spel wordt niet langer in de Ardennen gespeeld, maar in het Wilde Westen", klonk het. Voor medekandidaat Toby Alderweireld ligt de actie van Van Gucht niet in lijn met zijn eigen normen en waarden. Er is "niets leuks aan valsspelen", laat hij optekenen. Iemand anders nam het Van Gucht kwalijk dat ze niet met gelijke wapens konden strijden.

Warre verstopt kaarten bij UNO door ze te laten vallen. Of hij legt onopgemerkt twee kaarten in één keer af. © Simon Mouton

En toch doen valsspelers het *for the love of the game*. Dat is hoe Warre het inkleedt. “Ik wil het spel niet verpesten voor anderen, maar voel met mijn vrienden zoveel competitie dat ik het niet kan weerstaan. Eigenlijk is valsspelen ook een tactiek. Je probeert ervoor te zorgen dat niemand je doorheeft. Als dat lukt, word je beloond met een heerlijk gevoel.” Al betaalt Warre ook een prijs voor het naar zijn hand zetten van de regels. “Ik mag ‘de bank’ niet meer zijn. Toch steel ik nog steeds geld van de persoon naast mij, als die om een drankje gaat.”

Pakkans klein

Dat er in elke familie of vriendenkring mensen zijn die *trischen*, kan kloppen. Uit een studie waarin kandidaten moeten dobbelen, blijkt dat ongeveer 1 op de 3 kansen om te sjoemelen worden gegrepen, zegt gedragswetenschapper Mathias Celis (UGent). “In de proef logen mensen over hoeveel ogen ze met de dobbelsteen gooiden. Al deden ze dat met de handrem op, want iemand die twee gooide, ging nooit beweren dat hij of zij zes ogen had gedobbelde. Het onderzoek toont dat meer mensen dan we denken valsspelen als de kans zich voordoet én als het risico om gepakt te worden klein is.”

“Ze gaan op zoek naar drogredenen door te stellen dat iedereen het doet of dat iemand anders eerst was begonnen”

Mathias Celis

Gedragswetenschapper UGent

Celis zegt dat valsspelers daarbij hun eigen oneerlijke gedrag vaak goedpraten. “Ze gaan op zoek naar drogredenen door te stellen dat iedereen het doet of dat iemand anders eerst was begonnen. Of zoals Ruben Van Gucht het ziet: de organisatie speelt vals, dus hij ook. Eigenlijk kopen spelers zichzelf zo toestemming en goedkeuring om vals te spelen.” Al zal een valsspeler zichzelf niet zo vlug op die manier percipiëren. “Net zoals iemand die een snoepje uit de Kruidvat steelt, zichzelf geen winkeldief vindt.” Mark Van Achter, professor Economie en spelonderzoeker aan de KU Leuven, wijst daarbij op cognitieve dissonantie: de spanning die ontstaat wanneer oneerlijk gedrag botst met het beeld dat iemand van zichzelf heeft. “Door het gedrag te rationaliseren, kan die spanning worden verminderd. Zo kan iemand de grens voor zichzelf gemakkelijker opschuiven.”

Ruben Van Gucht interpreteert de spelregels vrij in 'De verraders'. © VTM

De sleutelfiguur

Opvallend is dat de valsspeler er niet per se op gebrand is om te winnen. “Voor sommigen zit het plezier ook in het gevoel het spel te domineren of controle te hebben. Je wordt als het ware een meta-speler: je speelt niet alleen tegen de andere spelers, maar ook tegen het systeem. Dat geeft veel mensen een kick. Net als de spanning die ze voelen bij de mogelijkheid om betrappt te worden. Als je daaraan kan ontsnappen, ben je het spel te slim af geweest. En daar schuilt een dubbele beloning.”

Op onze oproep op zoek naar valsspelers reageren enkele lezers met een boodschap voor de valsspelers: de overwinning is enkel zoet als de regels gevolgd worden. En: valsspelers zijn zielige figuren. "Voor sommigen is hoffelijk spelen of spelen voor de sfeer belangrijker dan winnen. Daartegenover staan de mensen die zoeken naar een *loophole*, en hoe ze die kunnen gebruiken zonder echt van valsspelen beticht te worden. Er kan spanning tussen beiden ontstaan, omdat spel veel losmaakt. En wie zich bedrogen voelt, trekt de moraliteitskaart."

"Bij een spel worden regels bepaald, een contract afgesloten om het voor iedereen leuk te houden. Om iedereen iets bij te leren"

Mark Van Achter
Spelonderzoeker

Zegt valsspelen dan echt iets over een persoon? "Gedrag reflecteert altijd iets van jezelf. Maar in de storm van het spel zal iemand een meer uitgesproken versie van zichzelf worden." Beide experts kijken kritisch naar de valsspeler. "Hoe meer je de achterpoortjes van een spel opzoekt, hoe beter je erin wordt. En hoe vaker je het zal doen", zegt Celis. "Maar door constant je omgeving te bedriegen, komt je imago wel in het gedrang." Het kan ook een groepsdynamiek veranderen volgens prof. Van Achter. "Door jou komt het spel onder druk te staan. Bij een spel worden regels bepaald, een contract afgesloten om het voor iedereen leuk te houden. Om iedereen iets bij te leren. Door vals spel wordt dat bemoeilijkt. En altijd winnen is toch voor niemand leuk?"

LEES OOK.

Op deze scholen ziet de middagpauze er helemaal anders uit: "Het helpt leerlingen om hun hoofd leeg te maken"

nun noora leeg te maken

LEES OOK.

Ruben Van Gucht speelt al bij eerste spel vals in 'De verraders', maar dat kan niet iedereen smaken

Binnenland

De verraders

[Fout gezien? Laat het ons hier weten.](#)